

Ik verbind u door

Zwg door Kees van der Pol
Zeker Weten Goed
17 September 2014

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Vonne van der Meer
Genre	Psychologische roman
Eerste uitgave	2004
Uitgever	Atlas-Contact
Pagina's	174

Feitelijke gegevens

- 1e druk, 2004
- 174 pagina's
- Uitgeverij: Atlas-Contact

Flaptekst

In een provincieplaats in het midden van het land, niet ver van de A12, in een huis op steenworp afstand van een klein station vanwaar ieder half uur een trein vertrekt richting Schiphol, luchthaven met verbindingen naar New York, Peking, Moskou, Calcutta, ontwaakte Edith met een glimlach om haar lippen.

Een lichte wreveld tussen een man en een vrouw 's ochtends in bed wordt als een bacil doorgegeven, springt op verschillende mensen over en zet hun doen en laten onder spanning. Als een virus woedt de toorn voort, baant zich een weg door mannen en vrouwen die elkaar soms goed, soms alleen oppervlakkig - of helemaal niet - kennen. Om tenslotte in een gehucht in de Achterhoek tot uitbarsting te komen. Vonne van der Meer zit haar personages dicht op de hielen en kruipt onder hun huid. Waarom is het toch zo moeilijk om van de scherf in je hart geen dolk te maken?

Eerste zin

In een provincieplaats in het midden van het land, niet ver van de A12, in een huis op steenworp afstand van een klein station vanwaar ieder half uur een trein vertrekt richting Schiphol, luchthaven met verbindingen naar New York, Peking, Moskou, Calcutta, ontwaakte Edith met een glimlach om haar lippen.

Samenvatting

Deel 1

Het voorgeborchte van de dag

Edith, een 35-jarige aantrekkelijke vrouw, ontwaakt op dinsdag 10 september 2004. Op dat moment wil ze eigenlijk seks met haar man Berend hebben, omdat ze dit 's morgens heerlijk vindt. Een plotseling binnenkomende gedachte

aan een ontmoeting met een oude schoolvriendin doet haar echter anders besluiten, net terwijl haar man Berend met haar wil gaan vrijen. Ze wijst hem af en dit heeft grote gevolgen. De engel die boven het verhaal zweeft, ziet verderop aan het einde van de dag een bebloede badkuip. Ze kan dit niet goed plaatsen en besluit in het verhaal te stappen om invloed te kunnen uitoefenen. Berend gaat uit bed, snijdt zich bij het scheren, en gaat zonder afscheid van Edith te nemen op pad. Hij zit in zijn grote Volvo in druk verkeer en omdat hij boos is, veroorzaakt hij bijna een fataal ongeluk. De engel heeft hem daarvoor echter nog kunnen behoeden.

Swift

Hij komt bij de zaak aan: het vervoersbedrijf Swift, waarvan hij interim- directeur is. Hij ontmoet Joris, een koerier die een veel te zwaar pak zeult, maar omdat Berend slecht gehumeurd is, helpt hij hem niet en neemt hij de wrevel mee het gebouw in.

Het nieuwe huis

In het gebouw zit Jaap K. die vol is van het nieuwe huis dat hij samen met zijn jonge vrouw heeft gekocht en waarvan hij een foto als screensaver op zijn pc heeft aangebracht. Berend doet heel sarcastisch over de nieuwe aankoop en maakt opmerkingen over de te hoge koopprijs. Jaap K. is nu de volgende schakel die de p. in heeft. Hij geeft koffie aan een zeer bleek meisje dat komt solliciteren (Elly M.), maar de secretaresse Carla die de afspraak met haar heeft, is nog niet verschenen op het werk.

De derde schakel

De zwangere Carla is de derde schakel in de keten van mensen die het op dinsdag 10 september 2004 niet naar hun zin hebben. Ze is over drie maanden uitgerekend, maar is getuige van een dodelijk ongeval, waardoor files ontstaan. Ineens beseft ze dat het leven ineens afgelopen kan zijn en dat niets haar kind kan beschermen. Ze heeft het daardoor niet naar haar zin, als ze het gebouw van Swift binnenstapt. De kregelige Jaap K. geeft aan dat er een sollicitante op haar zit te wachten die ze eigenlijk vergeten was. De engel had Jaap K. nog ingefluisterd: "Maak van de scherf in je hart geen dolk, Jaap", maar blijkbaar heeft Jaap niets gehoord.

Het spoor terug

De denkbeeldige monitor van de engel gaat even terug naar Edith, die er spijt van heeft dat ze haar man heeft afgewezen. Ze denkt na over haar praktijk aan huis als fysiotherapeute. Dan komt haar illegale Afghaanse werkster Miriam binnen, die een dringend beroep op haar doet, omdat haar dochter in Afghanistan medicijnen nodig heeft. Edith moet nu Berend bellen om te vragen of hij dit voor haar kan regelen: hij heeft immers een transportbedrijf. Eerst moppert Berend nog wat op Edith, maar hij belooft haar te helpen. Zijn kwade energie is wel over en hij complimenteert even later Jaap over diens aankoop van het te dure huis. Aangezien Carla een slechte bui heeft, geeft ze de sollicitante Elly M. nauwelijks een kans in het gesprek. Elly voelt zich echt in de zeik gezet en verlaat boos het pand. Volgens de engel is er zoveel kwade energie bij haar los gemaakt, dat ze onmiddellijk in quarantaine zou moeten worden geplaatst.

II

Ondergronds

Elly moet eerst met de metro naar het station. Ze denkt na over de situatie van de Twin Towers en over het gezegde ten tijde van de ramp, dat iedereen slechts vier handdrukken van de slachtoffers en/ of de president af zit. Ook dit is

zo'n ketenmotief in het verhaal. Een zwerver die een euro vraagt, wordt door haar afgesnauwd. De engel houdt de zwerver in de gaten, want hij heeft genoeg kwade energie in zich. Maar als hij later toch wat euro's krijgt, die hij in drank omzet, valt hij in slaap in een park. Elly gaat naar haar werkring (een bank in Rotterdam) terug en zet zich als receptioniste achter de telefoon.

Stroomopwaarts

Edith moet een recept krijgen voor de medicijnen van de dochter van haar werkster. Haar eigen huisarts is echter op vakantie en ze gaat naar diens vervanger. De wachtkamer zit vol en ze mag niet voorgaan van de assistente en de arts zelf. Wanneer ze naar buiten loopt, krijgt ze medelijden met een van de patiënten die in een tehuis moet worden opgenomen en haar hond niet mag meenemen. Edith wil nu iets goed doen en belooft de hond een onderdak te bezorgen. Ze gaat terug naar de wachtkamer en legt de situatie uit: de wachtende patiënten zijn nu mild gestemd en laten haar voorgaan; ook de dokter wil meewerken. Het lijkt erop als goede energie goede energie opwekt.

Ik verbind u door

De receptioniste Elly heeft haar slechte bui behouden en staat diverse klanten kil te woord. Een van hen is de gepensioneerde leraar Arend die met een zieke vrouw tobt en zich aan haar ergert. Omdat het leven ineens afgelopen kan zijn, wil hij nog wat geld overmaken naar de rekeningen van zijn kleinkinderen. Elly staat hem vinnig te woord en vertelt hem dat hij de rekeningnummers van de kleinkinderen paraat moet hebben. Ze verbreekt de verbinding.

Arend gaat nu zwemmen en hij ontmoet in het zwembad ene Gerrit die zijn vrije dag heeft opgeofferd door in te vallen in een dienst van een vriend bij Zorg op Maat. Hij heeft pijn in zijn rug en staat onder de massagestraal. Arend moet uitwijken voor twee kletsend zwemmende huisvrouwen en trapt omdat hij ook de p. in heeft, Gerrit met zijn hiel in diens maag. Het tafereel is inmiddels verplaatst naar Winterswijk.

Stroomopwaarts (2)

Edith heeft intussen de medicijnen in de buik van het speelgoed -lievelingskonijn van de kinderen genaaid. In Afghanistan wordt zoveel post illegaal onderschept dat dit nodig is. Het bedrijf van Berend heeft inmiddels alles in het werk gesteld om de medicijnen af te kunnen leveren in Kandahar in Afghanistan en van zoveel goede energie gaat een gunstige werking in het bedrijf uit. Carla heeft er spijt van dat ze Elly zo heeft afgewimpeld en wil haar eigenlijk een tweede kans geven.

Maar ja, daar heeft Gerrit niets meer aan. Hij kan met moeite het excuus van Arend aanvaarden en gaat met een slecht humeur het zwembad uit.

III

De droom van de tuinman

De verhaalketen verplaatst zich naar Tycho, een jonge tuinier die een oude vrouw (Fransje V.) als klant heeft. Hij heeft een grote droom: een motor kopen en dan komt het motormeisje vanzelf wel opdagen. Omdat hij niet goed met geld kan omgaan, blijkt zijn rekening geblokkeerd. Hij kan nu geen aanbetaling doen voor de motor die hij op het oog heeft. Die middag heeft hij namelijk afgesproken. Hij vat het plan op het geld van de oude vrouw te lenen met wie hij die middag ook een afspraak heeft.

De droom van Fransje V.

Fransje V. heeft een droom dat ze verdrinkt in een oude badkuip met rottende bladeren. Ze is altijd bang dat ze de dood van een ander zal sterven. Ze schrikt wakker en wacht op de man van Zorg op Maat die haar een griepinjectie moet komen geven. Dat is Gerrit. Hij heeft al een slechte bui en wanneer Fransje V. ook nog eens begint te zeuren over de verpleegster die enkele moorden op haar geweten heeft, (Lucy de B.) besluit hij extra pijnlijk de griep prik toe te dienen. Fransje V. heeft nu ook de smoor in. Tycho komt even later bij haar aan, doet enkele dingen in de tuin en wil dan geld van Fransje V. hebben. Ze is echter nog boos van de pijnlijke griep prik en wil hem slechts 50 Euro geven, terwijl hij veel meer wil hebben. Ze draagt haar spaargeld in een beursje om haar hals en Tycho komt haar achterna. Ze beseft dat ze hem ten onrechte het geld onthoudt, maar het is al te laat. Tycho ziet zijn droom tenietgedaan en duwt haar onder in een badkuip met vies regenwater, die in het weiland bij haar huis staat. Nu zijn en de droom van Fransje V. en het visioen van de engel uitgekomen. Tycho vlucht met het geld. De engel gaat hem achterna, want een moord kan nooit het einde zijn, eerder het begin. "Het begin van een nieuw verhaal, van weer zo'n keten van kleine en grote wreedheden, of van iets anders."

IV

Het veer

Tycho vlucht uit Winterswijk naar Arnhem, en ontmoet een automobilist die hem behulpzaam de weg wijst.

De bruid

Tycho gaat naar het adres van de man die zijn motor te koop heeft aangeboden. Deze laat hem de motor zien en biedt een proefritje aan. Geld hoeft hij niet, het was eigenlijk maar een betrouwbaarheidstest. De motor staat afgebeeld onder een wit laken en Tycho wordt zich bewust van zijn misdaad. Hij heeft het geld bovendien voor niets gestolen. Hij rijdt weg in zijn auto. De verkoper wilde juist een hartelijk gebaar maken omdat hem die dag ook iets goed was overkomen.

Begin

Tycho jakkert op de weg naar het westen. Hij moet benzine tanken en komt in Driebergen aan. In een restaurant brandt nog licht. Voor de deur staat een grote Volvo. Een man (Berend) is hem behulpzaam. Het meisje in het restaurant wil hem ook nog wel helpen met wat eten en drinken, hoewel het sluitingstijd is. Ze is een motorfanate (Tycho's droom). Tegen haar biecht Tycho zijn misdaad op. Ze wil hem bijstaan als hij naar de politie gaat. Hier zegt de engel dat ze stopt. Ze heeft immers de taak om de doden naar de overkant te brengen. Ze moet vandaag nog even bij Fransje langs en nog even naar Kandahar in Afghanistan (de medicijnen zullen dus waarschijnlijk tevergeefs worden afgeleverd). Morgen komt er weer een dag.

Edith wacht op de komst van Berend. Ze wil het goed maken door seks met hem te hebben. Hij vraagt nog even: "Wat had je nou vanmorgen eigenlijk?" Edith antwoordt: "Iets, te onbelangrijk voor woorden."

Personages

Edith

Edith is de hoofdpersoon, het begint bij haar, wanneer ze in bed ligt met Berend. Ze is ongeveer 35 en fysiotherapeute. Ze is sociaal en denkt veel na. Er komen heel veel andere personages in het boek voor, dit zijn allemaal flat characters, dat betekent dat zij niet zo uitgewerkt worden als Edith. Ze zijn nodig voor het verhaal,

maar hebben vaak een wat oppervlakkige beschrijving. Om deze reden vermeld ik alleen Edith bij personages.

Quotes

"Hij zag haar voor zich, groot, donker, besnord, met kwabberige armen en oksels waarin zwarte plukken haar woekerden."

Bladzijde 98

"Een ingedeukt bierblikje rolde van de ene kant van de wagon naar de andere."

Bladzijde 69

Thematiek

Sociale problemen

In de verhaallijn zit het thema dat kleine oorzaken grote gevolgen kunnen hebben. Ze veroorzaken een keten van gebeurtenissen. Slechte energie roept slechte energie op en wie iets aardigs doet, krijgt iets goeds terug. Op die manier verhouden mensen zich altijd tot mensen. Iets dat een mens doet, heeft niet alleen betrekking op zichzelf, maar ook altijd op anderen.

Motieven

Goed & kwaad

De mensen doen geen van allen met opzet verkeerde dingen: niemand is eigenlijk uit zichzelf geneigd tot het kwade. Behalve goedbedoelende engelen zijn er ook kwade krachten in de wereld die toch iets anders veroorzaken (vgl het motief van de terroristische aanslag in New York, dat op de achtergrond meespeelt) aangegeven doordat Edith heeft meegespeeld in een toneelproductie "Reigen", waarin een hoer die besmet is met syfilis de ziekte door geeft tot in de hoogste kringen. Ook de film die Carla de avond ervoor gezien heeft ("L' argent " van Robert Bresson - hierin gaat een vals bankbiljet door een aantal mensenhanden) past bij het allesomvattende thema. Een mens kan dan eigenlijk niet ontsnappen aan de keten van het dreigende onheil. Zelfs de engel kan het beeld van de bebloede badkuip niet verhinderen. De mensheid verlossen van het kwade is dus eigenlijk niet mogelijk.

Oorzaak-gevolg

Het motief van de ketenen van een schakel zit ook in het motief van het transportbedrijf. Bovendien zijn het soms onbenullige zaken die een rol kunnen spelen: het niet willen vrijen, het zien van een dodelijk ongeval, het blokkeren van een geldrekening, het niet nodige geld voor de motorfiets.

Trivia

Dit boek is ook vertaald in Turkije.

Titelverklaring

De titel is eenvoudig. Een van de hoofdstukken in deel II (zie hieronder) is getiteld: "Ik verbind u door" Het is het hoofdstuk waarin Elly M., de receptioniste van een bank, op haar werk terugkeert na een mislukt sollicitatiegesprek. Het is een zin die ze vaak zou moeten zeggen, maar omdat ze een slecht humeur heeft, wimpelt ze de klanten nors af. De titelzin is natuurlijk ook een symbool voor het motief van de keten van aaneengeregen gebeurtenissen in de roman. Tenslotte ligt er nog een link met de vertellende engel die immers de verbindende schakel is tussen leven en dood. De engel begeleidt de mensen naar de andere kant van het leven.

Structuur & perspectief

Perspectief

Het perspectief van de roman is meervoudig. Er wordt vanuit een groot aantal personages van binnenuit verteld in de hij/zij-vorm (personale vertelwijze, waarin we als lezer te weten komen wat het vertellende personage bezighoudt). Maar boven het verhaal zweeft een overigens naamloze engel die in de ik-vorm vertelt met een soort helicopterview. Deze engel is overigens voor de verhaalfiguren onzichtbaar. Hij heeft als taak de mensen van de aarde naar de hemel te begeleiden, maar het aardige van het perspectief is ook dat de engel niet alles weet. Het is dus geen auctoriale verteller. Hierdoor blijft de spanning in het verhaal tot het laatste moment aanwezig.

Decor

In het begin van de roman spelen de gebeurtenissen zich af in Driebergen, via Amsterdam en Rotterdam, gaat de verhaallijn naar de Achterhoek om tenslotte weer te eindigen in Driebergen.

Stijl

Vonne van der Meer heeft het vermogen om heel helder maar toch beeldend te schrijven. Haar dialogen lijken simpel aan de oppervlakte maar vaak spelen er zich hele drama's onder af. Haar stijl is niet direct gedetailleerd maar vooral functioneel. Elke handeling heeft een achterliggende gedachte en dit maakt haar verhalen interessant op verschillende niveaus.

Slotzin

Maar Edith schudde haar hoofd en antwoordde: 'lets... te onbelangrijk voor woorden.'

Beoordeling

"Ik verbind u door" is een spannende roman, die je achter elkaar moet uitlezen, juist om de keten van gebeurtenissen in het oog te houden. Lees eerst het boek uit, en niet deze samenvatting: de spanning die het verhaal oproept, houdt je dan veel meer in zijn greep. Een roman waarover je op een mondeling examen lekker met de docent kunt filosoferen over de zin van het leven. Zeker geschikt voor havo-5 en vwo-6.

Recensies

"De engel van Vonne van der Meer is machteloos. De schrijver is machteloos. "

<http://www.trouw.nl/tr/nl...ngel.dhtml>

"Ik ben erg positief over dit boek, want het boek heeft een mooi verhaal met een zenuwslopend einde. Door dit boek is mijn kijk op de wereld en de mensen veranderd. Je staat erbij stil hoe snel er van iets kleins iets groots gemaakt kan worden. Het is een zeer aantrekkelijke roman voor een groot publiek die een duidelijke morele boodschap heeft."

<http://leesdossiersavanna...-door.html>

"Hoe langer je over de opbouw van Ik verbind u door nadenkt, hoe meer je het boek gaat waarderen. Dat was tenminste mijn ervaring. Het is echt heel origineel en knap geschreven. "

<http://yord.nl/literatuur...kel/540757>